

משה במלון (שמות ד')

בבלי, נדרים דף ל"א ע"ב – ל"ב ע"א

- "תניא רבי יהושע בן קרחה אומר: גדולה מילה שכל זכיות שעשה משה רבינו לא עמדו לו כשנתרשל מן המילה שנאמר 'ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו'."
- "אמר רבי: חס ושלוש שמשו רבינו נתרשל מן המילה, אלא כך אמר אמול ואצא סכנה היא שנאמר 'ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים וגו', אמול ואשהא שלשה ימים הקדוש ברוך הוא אמר לי 'לך שוב מצרים', אלא מפני מה נענש משה מפני שנתעסק במלון תחלה שנאמר 'ויהי בדרך במלון'."
- "רבן שמעון בן גמליאל אומר לא למשה רבינו בקש שטן להרוג אלא לאותו תינוק שנאמר 'כי חתן דמים אתה לי', צא וראה מי קרוי חתן הוי אומר זה התינוק'."
- "דרש רבי יהודה בר ביזנא בשעה שנתרשל משה רבינו מן המילה באו אף וחימה ובלעוהו ולא שיירו ממנו אלא רגליו, מיד 'ותקח צפורה צור ותכרת את ערלת בנה', מיד 'וירף ממנו'."

הרב ז' וייטמן, "בני בכרי ישראל", מגדים מח (תשס"ח), עמ' 38:

"הקושי הגדול בפירושים אלו הוא, שלכאורה העיקר חסר מן הספר: הסיבה לחרונו של הקב"ה איננה נזכרת כלל בכתוב, וצריך להסיקה מהמעשה שגרם להצלה. לא מצינו במקומות אחרים בתורה, שהקב"ה מבקש להמית מישהו, מבלי שקודם לכן יפורש בכתוב מה חטאו ומה עוונו."

דברים רבה, פר' ב', ח':

"א"ר לוי: אמר לפניו, רבש"ע עצמותיו של יוסף נכנסו לארץ ואני איני נכנס לארץ?! אמר לו הקב"ה, מי שהודה בארצו – נקבר בארצו, ומי שלא הודה בארצו – אינו נקבר בארצו. יוסף הודה בארצו, מנין גבירתו אומרת 'ראו הביא לנו איש עברי וגו' ולא כפר, אלא: 'גנב גנבתי מארץ העברים', נקבר בארצו, מנין שנא' 'ואת עצמות יוסף אשר העלו מארץ מצרים קברו בשכם'. אתה שלא הודית בארצך אין אתה נקבר בארצך, כיצד, בנות יתרו אומרות 'איש מצרי הצילנו מיד הרועים' והוא שומע ושותק לפיכך לא נקבר בארצו."

מכילתא דר' ישמעאל, פרשת יתרו, פר' א':

"רבי אלעזר המודעי אומר 'בארץ נכריה' – אמר משה הואיל וכל העולם עובדי עבודה זרה אני אעבוד לפני מי שאמר והיה העולם, שבשעה שאמר משה ליתרו תן לי צפורה בתך לאשה, אמר לו יתרו קבל עליך דבר זה שאומר לך ואני נותנה לך לאשה, אמר לו מהו, אמר לו בן שיהיה תחלה יהיה לעבודה זרה מכאן ואילך לשם שמים, וקבל עליו. אמר לו השבע וישבע לו, שנאמר 'ויואל משה', אין אלה אלא לשון שבועה... לפי הקדים המלאך להרוג את משה, מיד 'ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה וגו', 'וירף וגו'."

מכללת הרצוג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ך

קיץ תשע"א